

Försvarsutskottet

Regeringens årsberättelse 2024

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2024 (B 1/2025 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2025.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- militärrådgivare Mika Raunu, försvarsministeriet
- konsultativ tjänsteman Elina Saarimaa, försvarsministeriet
- medicinalråd Sari Raassina, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Kirsi Terhemaa, social- och hälsovårdsministeriet
- kommandör Ville Suominen, Huvudstaben.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledningsvis

(1) Statsrådet lämnar riksdagen en årsberättelse som utgör de i 46 § i grundlagen föreskrivna berättelserna om dels regeringens verksamhet och om regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut, dels skötseln av statsfinanserna och om hur budgeten har följts.

(2) Enligt grundlagsutskottet ska utskotten följa upp riksdagens uttalanden när de behandlar regeringens berättelse (GrUU 25/2016 rd, s. 1).

Utlåtande FsUU 7/2025 rd

Riksdagens uttalanden och ställningstaganden

Ekonomiska förmåner för värnpliktiga

RP 37/2007 rd — RSv 110/2007 rd

(3) I enlighet med det som föreslogs i försvarsutskottets betänkande om värnpliktslagen (FsUB 1/2007 rd) förutsatte riksdagen att regeringen vidtar åtgärder för att beväringstjänsten ska beaktas i pensionen och att hemförlovningspenning ska betalas till dem som hemförlovas. Vidare förutsatte riksdagen att de ekonomiska förmånerna för värnpliktiga förbättras ytterligare.

(4) Enligt utredning till utskottet kan en anhörig till den som fullgör beväringstjänst eller civiltjänst och den värnpliktige själv för tjänstgöringstiden få militärunderstöd enligt behovsprövning. En förutsättning för att få understöd är att tjänstgöringen försämrar utkomstmöjligheterna för den sökande samt att han eller hon är i behov av understöd.

(5) År 2024 uppgick utgifterna för militärunderstöd till sammanlagt 21 miljoner euro, vilket var 3,5 procent mer än året innan. Antalet personer som fick militärunderstöd var 10 424, av vilka 207 var anhöriga till värnpliktiga. Enligt utredning har antalet mottagare av militärunderstöd ökat stadigt under de senaste åren.

(6) Med stöd av lagen om olycksfall i militärtjänst ersätts av statens medel olycksfall som inträffat under tjänstgöringstiden och sjukdomar som liknar yrkessjukdom och som har orsakats av tjänstgöringen. År 2024 betalade Statskontoret sammanlagt 10 miljoner euro i dylika ersättningar, vilket var 14,3 procent mer än året innan.

(7) Under rapportperioden gjordes inga ändringar i den aktuella förmånslagstiftningen och inga nedskärningar i förmånerna.

(8) Statsrådet har under berättelseperioden inte heller framskridit med de åtgärder som riksdagen har förutsatt för att beakta beväringstjänstgöringen vid fastställandet av pensionen eller för att betala hemförlovningspenning till dem som hemförlovas.

(9) Utskottet betonar att utvecklingen av värnpliktssystemet är ett fundamentalt element i vårt försvar. De åtgärder som riksdagen har förutsatt skulle konkret visa på ett stabilt samhällsstöd för att bevara och utveckla systemet med värnplikt. Uttalandet bör stå kvar.

Utbildning av generalstabsofficerare

RP 96/2024 rd — RSv 122/2024 rd

(10) Riksdagen har på förslag av förvaltningsutskottet (FsUB 5/2024 rd) förutsatt att statsrådet före utgången av 2026 lämnar en utredning om hur reformen av utbildningen av generalstabsofficerare fungerar.

(11) Tidsfristen i riksdagens uttalande löper ut först i slutet av 2026. Uttalandet bör stå kvar.

Utlåtande FsUU 7/2025 rd

Stödåtgärder för krishanteringsveteraner

(12) Utskottet har regelbundet i sina ställningstaganden lyft fram åtgärder för att förbättra ställningen för krishanteringsveteraner (se t.ex. FsUU 4/2024 rd). Utskottet påpekar att frågan också har tagits med i regeringsprogrammet: "Regeringen ser till att stödåtgärderna för Finlands krishanteringsveteraner motsvarar arrangemangen i de övriga nordiska länderna. De nuvarande stöddarrangemangen för krishanteringsveteraner stärks genom att de befintliga tjänsterna samlas enligt principen om ett enda serviceställe (ett så kallat nationellt centrum för krishanteringsveteraner). Lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag ändras så att det blir möjligt att få vård också vid posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). I lagen stryks tidsfristen på sex månader, som ofta leder till att vård inte ges. Arbetet för att värna om veteranernas och lottornas traditioner ordnas utifrån förslagen i rapporten från den arbetsgrupp som utrett frågan."

(13) Enligt utredning till utskottet har frågan beretts i statsrådet i samarbete mellan försvarsmi-
nisteriet och social- och hälsovårdsministeriet. Hösten 2025 anvisades 125 000 euro för att inrätta ett digitalt servicecenter för krishanteringsveteraner. Avsikten är att denna finansiering ska överföras från social- och hälsovårdsministeriets moment till försvarsministeriet. Likaså har 125 000 euro anvisats för utveckling av terapitjänster och vårdkedjor för krishanteringsveteraner. Social- och hälsovårdsministeriet sköter processen i anslutning till kristerapi tillsammans med HUS-sammanslutningen och försvarsmaktens sjukvårdsvård.

(14) Avsikten är enligt utredningen att förvaltningen av och den operativa verksamheten vid servicecentret ska byggas upp i anslutning till försvarsmaktens befintliga organisationer.

(15) Utskottet välkomnar de steg som statsrådet tagit för att ordna stödåtgärder för krishan-
teringsveteraner. Utskottet anser det vara viktigt att statsrådet fortsätter arbetet långsiktigt genom att skapa förutsättningar för permanenta stödåtgärder för krishanteringsveteraner.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FsUU 7/2025 rd

Helsingfors 18.9.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Heikki Autto saml
vice ordförande Mikko Savola cent
medlem Miko Bergbom saf
medlem Timo Furuholm vänst
medlem Mika Kari sd
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Jani Kokko sd
medlem Jarno Linnell saml
medlem Juha Mäenpää saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.